

7/1336
G.C. 49

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı : 30824082-610 **896**
Konu : İzmir Milletvekili
Ahmet Kenan TANRIKULU'nun
Yazılı Soru Önergesi

..../..../2016

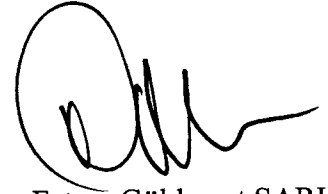
19 Şubat 2016

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 14/01/2016 tarihli ve 43452547-120.07-13325 sayılı yazınız

İzmir Milletvekili Ahmet Kenan TANRIKULU'nun Bakanlığımıza yöneltmiş olduğu 7/1336 Esas sayılı yazılı soru önergesine ilişkin cevabımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Fatma Güldemet SARI
Bakan

EK:
Cevap Yazısı (4 Sayfa)

İZMİR MİLLETVEKİLİ
SAYIN AHMET KENAN TANRIKULU'NUN
TBMM 7/1336 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
AİT SORULAR VE CEVAPLARI

SORULAR:

İzmir ve Ege genelinde, hava sıcaklığındaki gece ve gündüz farkının arttığı bugünlerde, yıllardır devam eden hava kirliliği sorunu tekrar gündemdedir. İnsan sağlığına olumsuz etkileri bulunan partiküler madde (PM10) ile kükürt dioksit (So2) değerleri Ege kentlerinde Aralık ayı başından itibaren sınır değerlerini aştığı tespit edilmiştir.

Bu bağlamda; sınır değeri Türkiye’de 24 saat ortalaması 90 mikrogram/metreküp, AB ülkelerinde ise 50 mikrogram/metreküp olması gereken PM10 değerleri son bir ayda, saatlik olarak yapılan ölçümlere göre en yüksek İzmir Alsancak’ta 8 bin 172, Güzelyalı’da 397, Bornova ve Şirinyer’de 995, Bayraklı’da 640, Çiğli’de 264, Gaziemir’de 294, Karşıyaka’da 159, Aydın’da 503, Afyon’da 727 olarak ölçülmüştür.

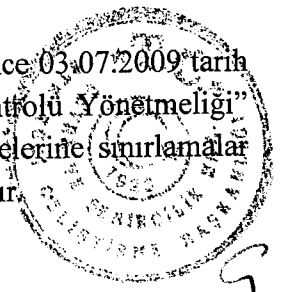
- 1- Hava kirliliği ölçümü dışında; Bakanlığınız Türkiye’de iller itibariyle partiküler madde (PM10) ve kükürt dioksit (So2) değerlerinin yükselmemesi için hangi çalışmaları gerçekleştirmiş, sonuçları ne olmuştur?
- 2- Ege kentlerinde ve özellikle İzmir’de yüksek partiküler madde (PM10) ve kükürt dioksit (So2) değerlerinin düşürülmesi için hangi acil tedbirler ne zaman gerçekleştirilmiştir?
- 3- Partiküler madde (PM10) ve kükürt dioksit (So2) değerleri Türkiye ortalamasının çok üzerinde olan yerleşim yerlerinde bu değerlerin yükselmemesi için neler yapılmalıdır?
- 4- Türkiye’de AB değerlerinde (24 saat ortalaması PM10 değeri 50 mikrogram/metreküp) hava kalitesinin sağlanması için Bakanlığınızın hangi projeleri bulunmaktadır?
- 5- Türkiye’de sosyal yardım olarak dağıtılan kömürlerin çevreye vereceği zararlar ne şekilde ve hangi aralıklarla kontrol edilmektedir? Çıkan sonuçlar iller itibariyle nedir?
- 6- Sağlıklı hava kalitesinin sağlanması için Bakanlığınızın yetersiz kaldığı alanlar nelerdir?

CEVAPLAR:

1-Ülkemizde hava kalitesi yönetimine ilişkin usul ve esaslar Avrupa Birliği (AB) çevre mevzuatıyla tam uyumlu olan “Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliği” ile hava kalitesi limit değerleri belirlenmiş olup, hava kirliliğin kaynağında önlenmesine yönelik çeşitli Yönetmelikler uygulanmaktadır. Ülke genelinde son beş yıllık ortalamalara bakıldığında; özellikle kükürt dioksit (SO2) değerlerinde dikkat çekici bir azalma söz konusudur.

2-Hava kalitesinin iyileştirilmesine yönelik eylemleri içeren, 2015-2019 zaman dilimini kapsayan Temiz Hava Eylem planları Bakanlığımız taşra teşkilatı koordinasyonunda ildeki ilgili tüm kurum/kuruluşların katkıları ile hazırlanmıştır. Buna ilaveten, taşra teşkilatımız acil durumlarda uygulanacak tedbirlerin belirlenerek İl Mahalli Çevre Kurullarında onaylanması hususunda Bakanlığımızca talimatlandırılmıştır.

Bölgede ve Türkiye genelinde 2872 sayılı Çevre Kanunu’nun ilgili hükümleri gereğince 03.07.2009 tarih ve 27277 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanan “Sanayi Kaynaklı Hava Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği” gereğince her türlü sanayi ve üretim tesislerinden kaynaklanan hava kirliliği seviyelerine sınırlamalar getirilmekte ve bu kirletici kaynaklarının çevresinde ölçüm ve denetimler yapılmaktadır.

2015 yılı içerisinde İzmir ilimiz genelinde gerek ani gerekse haberli denetimler düzenlenmiştir. Bölgedeki rutin denetimlerimiz devam etmektedir.

Isınmadan kaynaklı hava kirliliğinin kontrol altına alınması için 2006/19 sayılı Yetki Devri Genelgesi kapsamında il sınırları içinde satışa sunulan katı yakıtların denetimine ve idari yaptırım uygulanmasına ilişkin yetki devri yapılmış olan İzmir Büyükşehir Belediyesi tarafından katı yakıt satışı yapılan işletmelerde ve ısınma amaçlı yakıt olarak kömür kullanılan apartmanlarda 2015 yılında yaklaşık 3.200 adet denetim yapılmış ve numuneler alınmıştır.

Bu kapsamdaki denetimler İzmir Büyükşehir Belediyesi tarafından sıklıkla devam etmekte olup, İzmir Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğümüz de bilgilendirilmektedir. Ayrıca; İzmirgaz A.Ş. tarafından sanayi tesislerinde de doğalgaz yaygınlaştırma çalışmaları devam etmektedir.

3-Tüm şehirlerimizde hava kalitesi ölçüm istasyonu sonuçları düzenli takip edilerek, değerlerinde yükselme tespit edilen iller ivedilikle uyarılmaktadır. Şehirlerimizde kış dönemi öncesinde evsel ısınma kaynaklı kirlenici emisyonların önlenmesine yönelik tedbirler alınmakta, yakıt kalitesinin iyileştirilmesi, temiz yakıt kullanımının yaygınlaştırılması ve yakma kazanlarının denetimi hususlarında taşra teşkilatlarımızca çalışılmaktadır.

Her türlü sanayi ve üretim tesisi “Sanayi Kaynaklı Hava Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği” nde belirtilen (PM10) ve (SO2) sınır değerlerini sağlamakla yükümlüdür. İzmir ilimiz içerisinde bulunan bu tesisler İzmir Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğümüz tarafından sıklıkla denetlenmektedir.

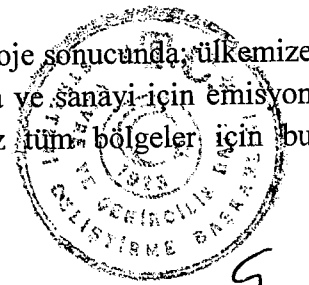
4-Ülkemizde hava kalitesi yönetimine ilişkin usul ve esaslar “Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliği” ile belirlenmiş olup, AB müktesebatı ile uyum çerçevesinde ülkemizde 2008/50/EC sayılı Dış Ortam Hava Kalitesi ve Avrupa için Daha Temiz Hava (CAFE) Direktifi ile büyük oranda uyumludur.

“Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliği” ile temel olarak 13 kirleniciye (SO2, PM10, NOx,..) dair, insan sağlığı ve çevrenin korunabilmesi için sağlanması gerekli olan limit değerler belirlenmiştir.

AB ülkelerindeki hava kalitesi değerlerine ulaşılması hedeflenen “Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi Yönetmeliği” nde; 2009 yılından 2014 yılına kadar mevcut hava kalitesi sınır değerlerinin kademeli olarak azaltılması; 2014 yılından itibaren de tedbir alma yükümlülükleriyle beraber yine kademeli olarak AB limitlerine uyum sağlanacaktır.

Bakanlığımızca AB hava kalitesi müktesebatı altında yer alan Direktifler ile ilgili çeşitli projeler yürütülmüş olup, hali hazırda Bakanlığımız tarafından TÜBİTAK Kamu Kurumları Araştırma ve Geliştirme Projelerini Destekleme Programı (KAMAG) kapsamında önerilen Ulusal Emisyon Sisteminin Geliştirilmesi Projesi yürütülmektedir.

Söz konusu Proje çerçevesinde; Marmara Bölgesi pilot olarak çalışılmaktadır. Proje sonucunda; ülkemize özgü emisyon faktörleri geliştirilecek olup, Marmara Bölgesi için trafik, ısınma ve sanayi için emisyon envanteri ve hava kirlilik haritası oluşturulacaktır. Sonrasında Bakanlığımız tüm bölgeler için bu çalışmaları yapacaktır.

İzmir İli için yapılan çalışmalara ilişkin bilgiler aşağıda yer almaktadır.

UYGULANACAK PROJELER	SORUMLU MERCİ	UYGULAMA TAKVİMİ
Sanayide doğalgaz kullanımının teşvik edilmesi ve yaygınlaştırılması	İzmir Valiliği, İzmir Büyükşehir Belediye Başkanlığı, İzmirgaz A.Ş.	2014 - 2019
Sanayi kuruluşlarının yakıt kalite ve kullanımları ile ilgili eğitime tabi tutulmaları	İzmir Valiliği, İzmir Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, İzmir Büyükşehir Belediye Başkanlığı	2014 - 2019
Sanayide, güneş enerjisi, rüzgar enerjisi ve jeotermal kaynakların kullanımı gibi yenilebilir enerji kaynaklarının kullanım oranlarının artırılması	İzmir Valiliği, İzmir Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, İzmir Büyükşehir Belediye Başkanlığı	2014 - 2019
Envanter veri sistemi oluşturulması, bir ekip kurularak verilerin sürekli güncel tutulması ve takibi	İzmir Valiliği, İzmir Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, İzmir Büyükşehir Belediye Başkanlığı	2014 - 2019
Kurulacak sanayi tesislerinde emisyon kontrolü mevcut en iyi tekniklerin kullanılmasının sağlanması ve gerekli denetimlerin yapılması	İzmir Valiliği, Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü, İzmir Büyükşehir Belediye Başkanlığı	2014 - 2019
Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü tarafından denetimlerin sıklaştırılması	İzmir Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü	2014 - 2019

5-Fakir Ailelere Kömür Yardımı Yapılmasına Dair 2016/8369 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı 15 Ocak 2016 tarihli Resmi Gazetede yayımlanmıştır. Bu kararın 3. Maddesi (3)'de "Dağıtılacak kömürün niteliği 13.01.2005 tarihli ve 25699 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan Isınmadan Kaynaklanan Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliğine uygun olacaktır." denilmektedir.

Dağıtımı yapılan kömürlerin kalitesiyle ilgili ortaya çıkabilen yanlış değerlendirmelerin önlenmesi açısından, gerekli görülmesi halinde söz konusu kömürlerden de numune alınarak analiz yaptırılmalıdır. Dağıtımı yapılan kömürden alınacak numunenin analiz sonuçlarının, dağıtımı yapılan yerle ilgili belirlenen özellikleri sağlamaması durumunda söz konusu kömür, özellikleri sağlayan kömürle değiştirilmek üzere toplattırılır ve kömürün dağıtımı durdurulur. Söz konusu durum; Sosyal Yardımlaşma Vakfı yetkililerine, TKİ Genel Müdürlüğü'ne ve kömür üreticisine bildirilir.

Sosyal yardımlaşma maksatlı dağıtılarak ısınmada kullanılacak olan yerli kömürlerin nitelikleri ilgili yönetmelik ve genelgede üretimi, taşınması, depolanmasına ilişkin düzenlemeler yapılmış olarak satışa sunulan kömürlerle aynı iş ve işlemlere tabidir. Bu kömürlerin üreticileri Uygunluk İzin Belgesi almak zorundadırlar, uygun olmayan kömürlerin ısınma maksatlı üretimine izin verilmez, dağıtımına gönderilen kömürlerin analizleri uygun çıkmaması halinde bu kömürlerin dağıtımı yapılamaz.

Isınmadan kaynaklı hava kirliliğinin kontrol altına alınması için 2006/19 sayılı Yetki Devri Genelgesi kapsamında İzmir İlimiz sınırları içinde satışa sunulan katı yakıtların denetimine ve idari yaptırım uygulanmasına ilişkin yetki devri yapılmış olan İzmir Büyükşehir Belediyesi tarafından katı yakıt satışı yapılan işletmelerde ve ısınma amaçlı yakıt olarak kömür kullanılan apartmanlarda 2015 yılında yaklaşık 3.200 adet denetim yapılmış ve numuneler alınmıştır. Bu kapsamdaki denetimler Büyükşehir Belediyesi tarafından sıklıkla devam etmekte olup, İzmir Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğümüz de bilgilendirilmektedir.

6-Hava kalitesinin yönetiminde Bakanlığımızın yetersiz kaldığı alan bulunmamakla birlikte meteorolojik etkiler (enversiyon vb.), sınır ötesi kirlilik taşınımı, topoğrafya gibi hususların da kirlilik artışlarında etken olduğu göz önünde bulundurulmaktadır.

2872 sayılı Çevre Kanunu'nun Ek 6 ncı maddesinde "Hava kalitesinin belirlenmesi, izlenmesi ve ölçülmesine yönelik yöntemler, hava kalitesi sınır değerleri ve bu sınır değerlerin aşılmaması için alınması gerekli önlemler ile kamuoyunun bilgilendirilmesi ve bilinçlendirilmesine ilişkin çalışmalar Bakanlıkça yürütülür. Bu çalışmalara ilişkin usul ve esaslar Bakanlıkça çıkarılacak yönetmelikle belirlenir." hükmü yer almaktadır.

Bu çerçevede, "Hava Kalitesi Değerlendirme ve Yönetimi (HKDY) Yönetmeliği" 06 Haziran 2008 tarihli ve 26898 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Yönetmelikle mevcut hava kalitesi sınır değerlerinin 01/01/2014 tarihine kadar kademeli olarak azaltılması ve o tarihten sonra Avrupa Birliği hava kalitesi limit değerleri artı tolerans değerlerine başlanarak kademeli bir geçiş ile AB limit değerlerine uyum sağlanması hedeflenmektedir.